

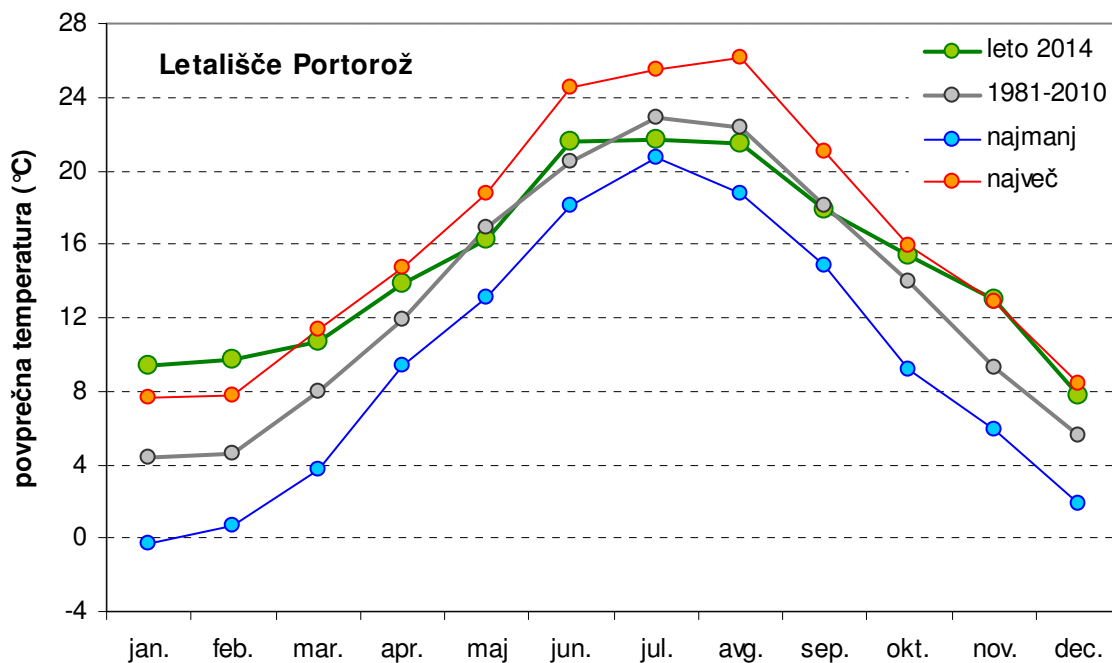
Rekordno toplo in izjemno namočeno leto 2014

Temperatura zraka

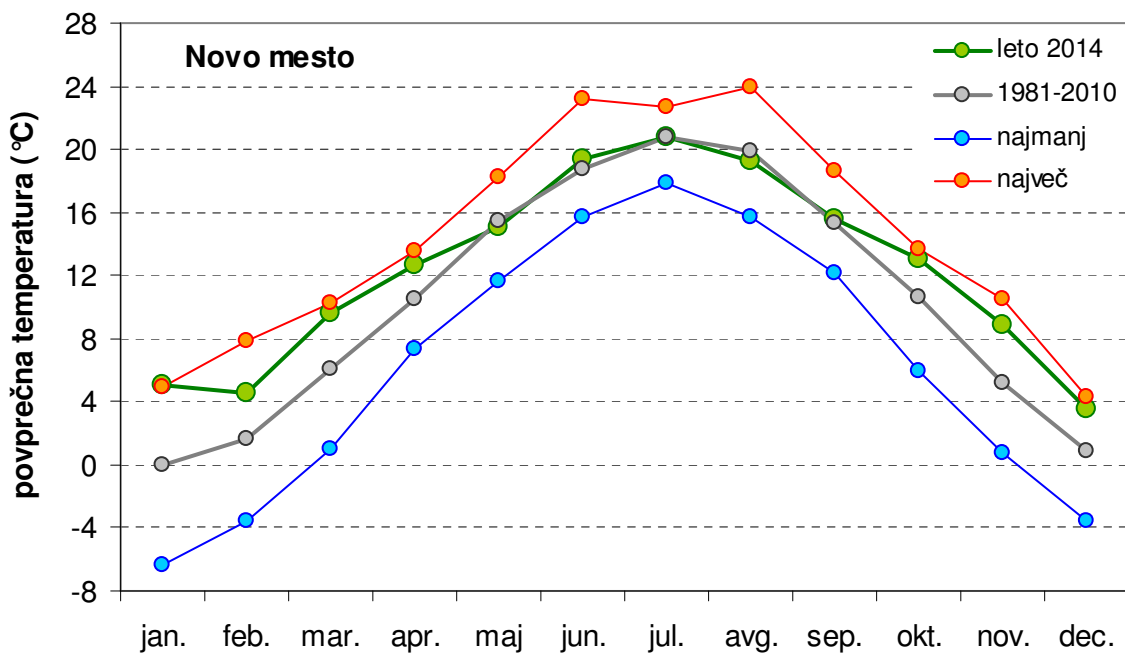
Leto 2014 se je začelo z nenavadno toplim vremenom. Januar, februar in marec so bili med najtoplejšimi od začetka meritev, od dolgoletnega povprečja so bili toplejši tudi za 4 °C ali več (slike 1–4). Edino obdobje hladnega vremena je bilo ob koncu januarja in deloma v začetku februarja, sicer je bilo zmerno toplo ali nadpovprečno toplo glede na referenčno 30-letno obdobje 1981–2010. Tudi april je bil še znatno pretopel, nato so do septembra sledili temperaturno zmerni meseci, močnejših vročinskih valov nismo beležili. Meteorološko poletje je bilo v primerjavi s prejšnjimi leti sveže, a normalno glede na referenčno 30-letno obdobje. Oktober in december, še bolj pa november, so bili v večjem delu Slovenije bistveno toplejši od dolgoletnega povprečja. Zlasti toplo je bilo sredi oktobra in od 4. do približno 17. novembra, regionalno pa tudi v posameznih dneh decembra.

Zaradi nekaj neobičajno toplih mesecev in odsotnosti izrazito hladnih mesecev je letošnje leto najtoplejše od začetka stalnih meteoroloških meritev v Sloveniji, to je od leta 1850 (slike 5 in 6, preglednica 1). Sodeč po še daljših časovnih nizih meritev iz sosednjih držav lahko z veliko gotovostjo trdimo, da je bilo letošnje leto najtoplejše vsaj od konca 18. stoletja. Letošnja rekordna vrednost je deloma posledica globalnega segrevanja in deloma naravne spremenljivosti (vremenskih razmer) v tem letu. Najtoplejša leta v obdobju 1961–2014 so bila vsa v zadnjih 21 letih, kar je skladno z izrazitim naraščanjem temperature v zadnjih treh desetletjih. Ob pričakovanem nadaljnjem porastu temperature bomo novo letno rekordno vrednost verjetno dosegli že v naslednjem desetletju ali dveh.

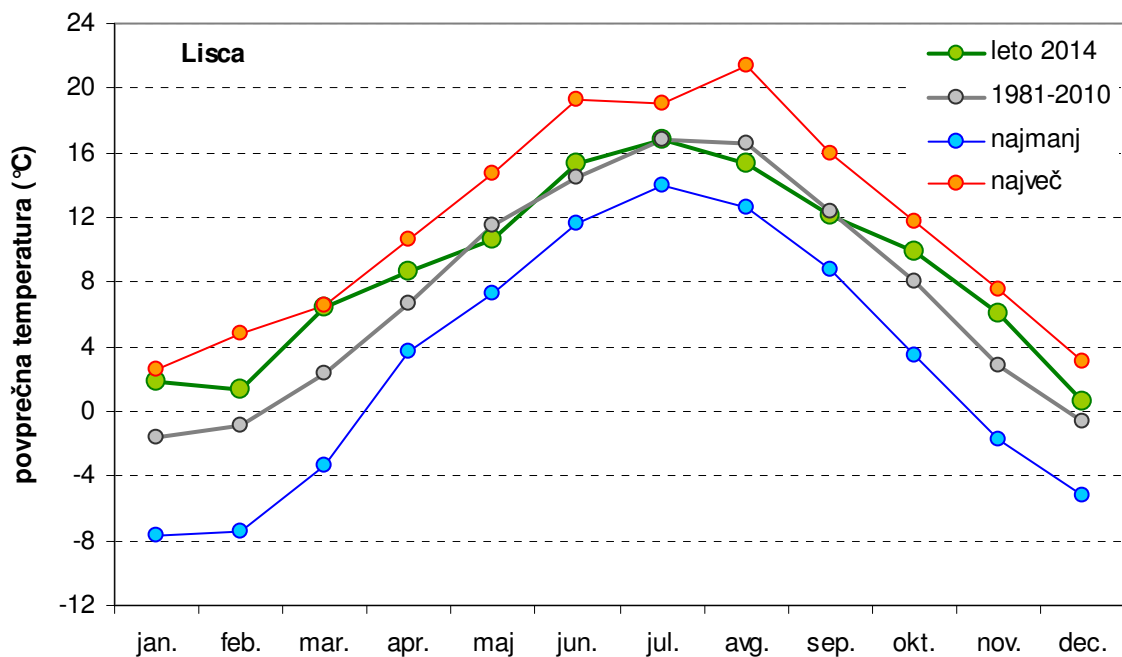
Leto 2014 je bilo rekordno toplo skoraj povsod po državi, le v visokogorju (Kredarica na sliki 5) je bilo leto 2011 še malenkost toplejše. Marsikje nova rekordna vrednost močno odstopa od prejšnjega rekorda, ki pa je bil regionalno v različnih letih.

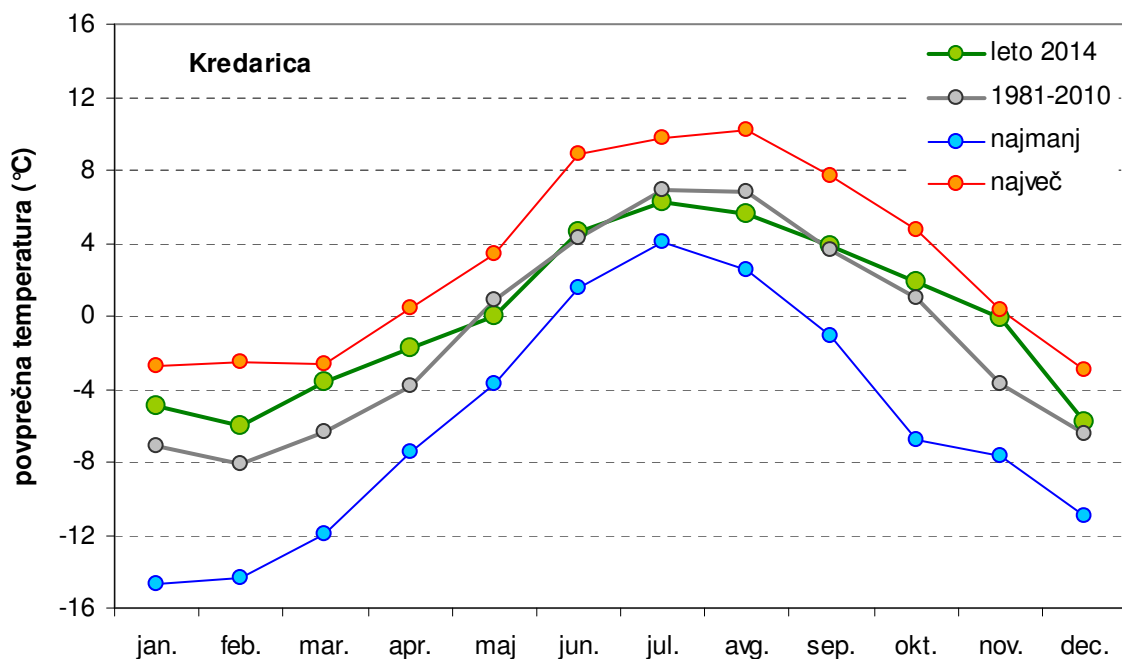
Slika 1. Potek mesečne povprečne temperature zraka na letališču Portorož leta 2014 (zeleno), povprečje obdobja 1981–2010 (sivo) ter najvišja (oranžno) in najnižja vrednost (modro) v obdobju 1961–2013

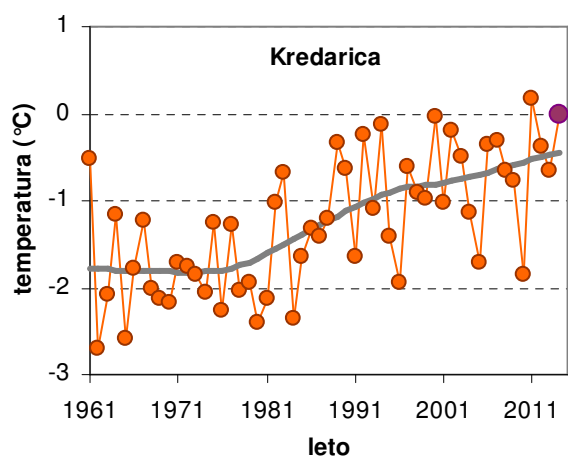
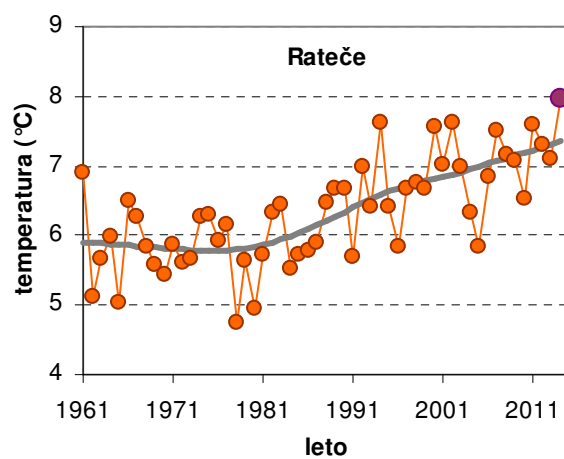
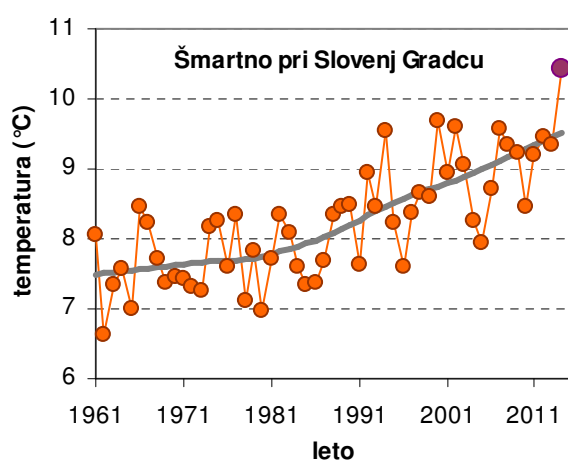
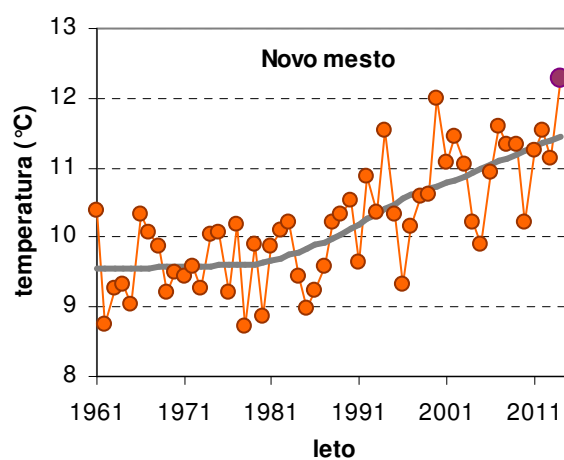
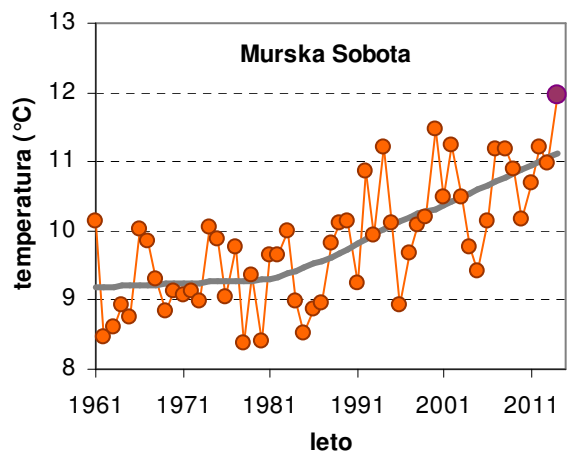
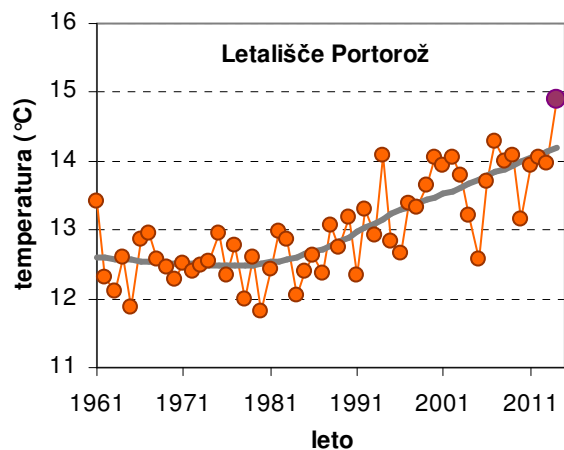
Slika 2. Potek mesečne povprečne temperature zraka v Novem mestu leta 2014 (zeleno), povprečje obdobja 1981–2010 (sivo) ter najvišja (oranžno) in najnižja vrednost (modro) v obdobju 1961–2013

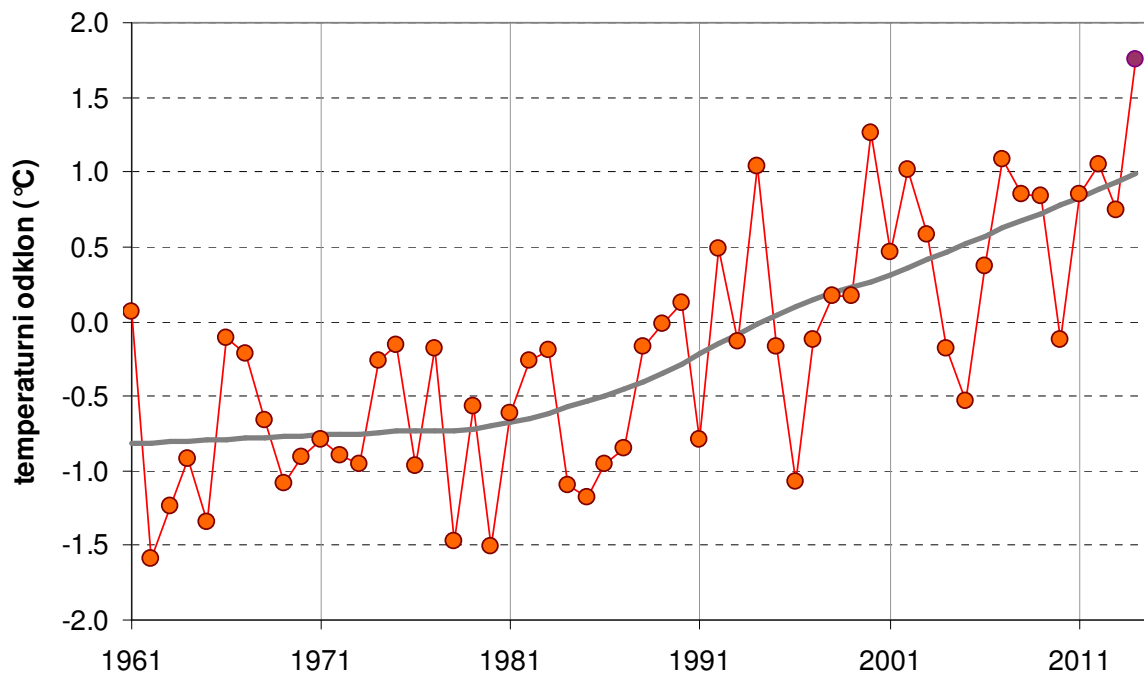
Slika 3. Potek mesečne povprečne temperature zraka na Lisici nad Sevnico leta 2014 (zeleno), povprečje obdobja 1981–2010 (sivo) ter najvišja (oranžno) in najnižja vrednost (modro) v obdobju 1961–2013

Slika 4. Potek mesečne povprečne temperature zraka na Kredarici leta 2014 (zeleno), povprečje obdobja 1981–2010 (sivo) ter najvišja (oranžno) in najnižja vrednost (modro) v obdobju 1961–2013

Slika 5. Letna povprečna temperatura zraka na izbranih meteoroloških postajah od leta 1961. Siva krivulja prikazuje glajeno dolgoletno povprečje.

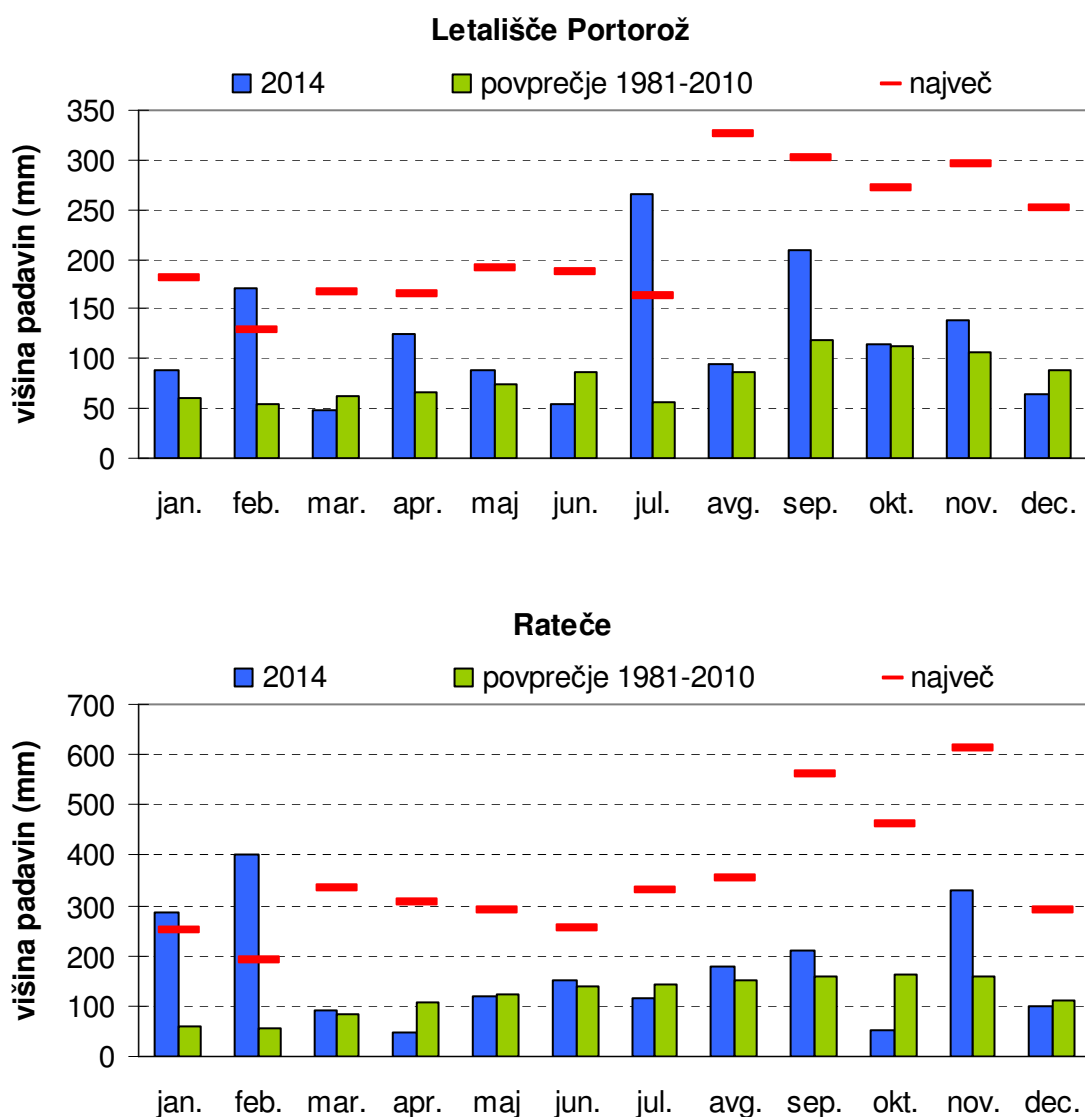
Slika 6. Časovni potek odklona letne povprečne temperature zraka v Sloveniji od leta 1961 glede na povprečje obdobja 1981–2010

Preglednica 1. Lestvica najtoplejših in najhladnejših let v Sloveniji v obdobju 1961–2014. Podan je temperaturni odklon (°C) glede na povprečje obdobja 1981–2010.

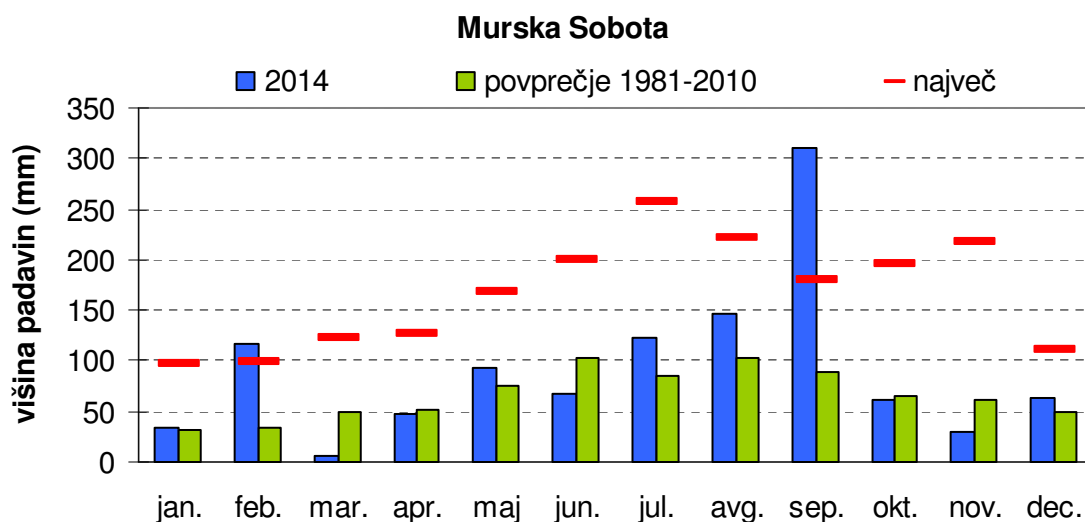
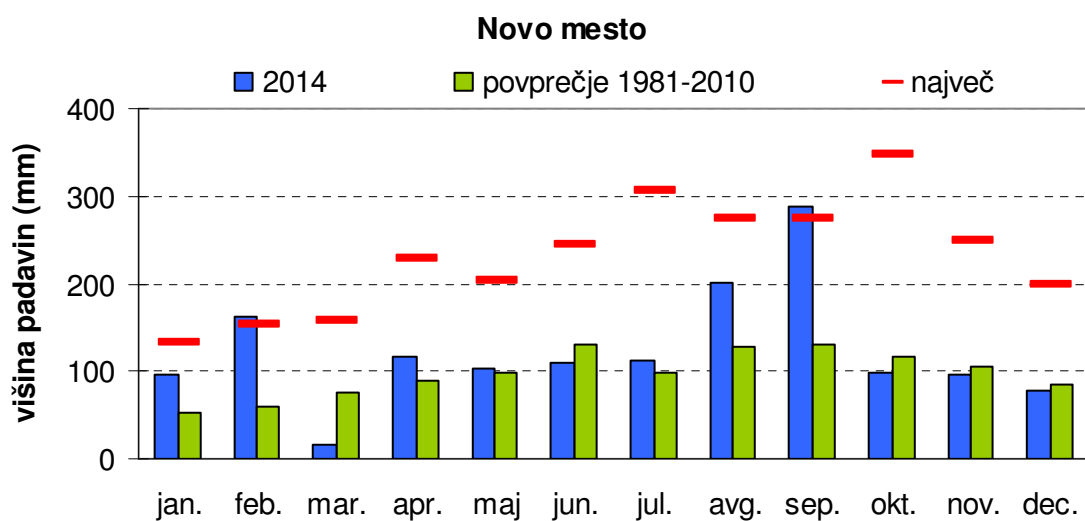
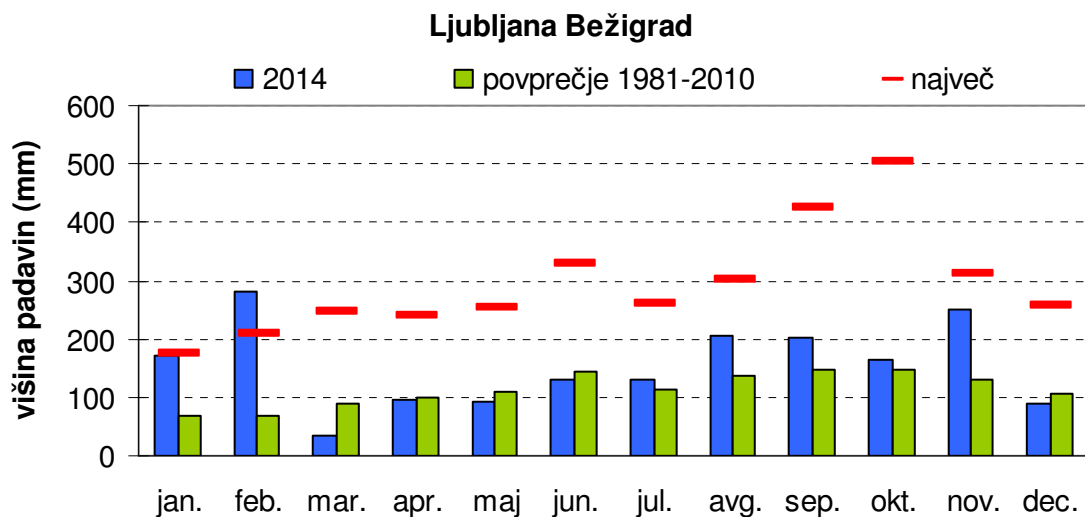
Uvrstitev	Leto	Odklon (°C)
1	2014	1,8
2	2000	1,3
3	2007	1,1
4	2012	1,0
5	1994	1,0
...	...	...
50	1963	-1,2
51	1965	-1,3
52	1978	-1,5
53	1980	-1,5
54	1962	-1,6

Višina padavin

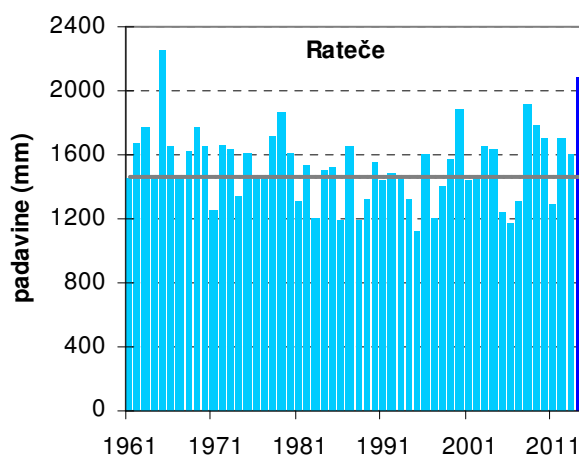
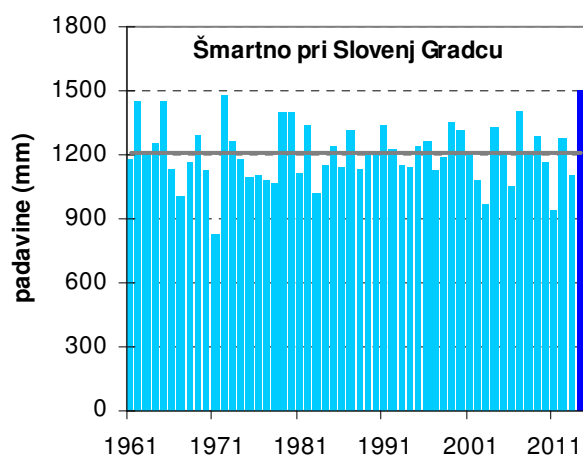
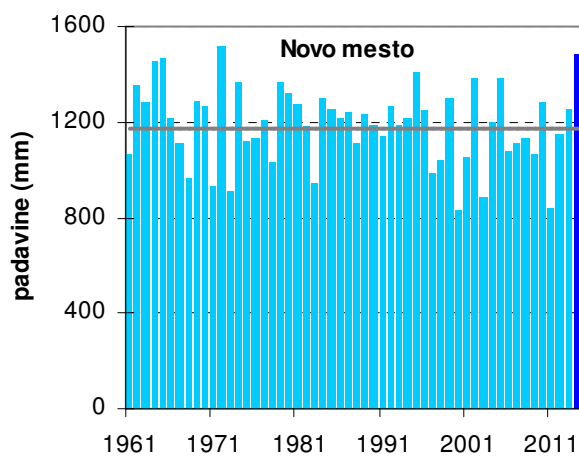
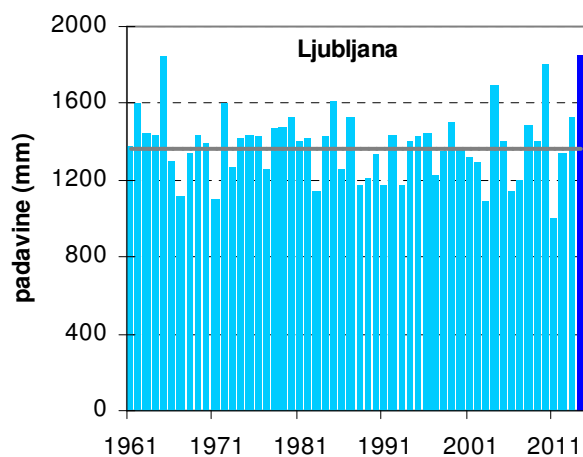
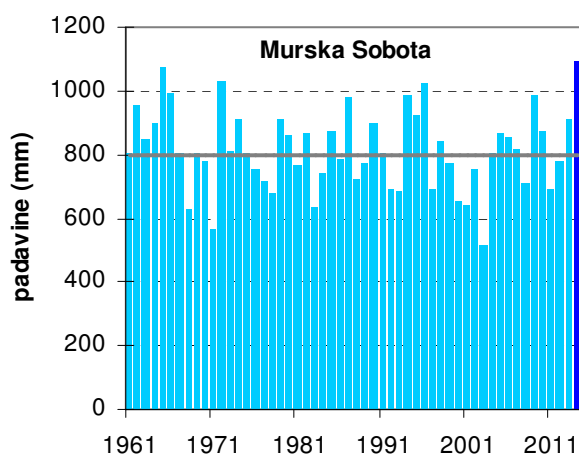
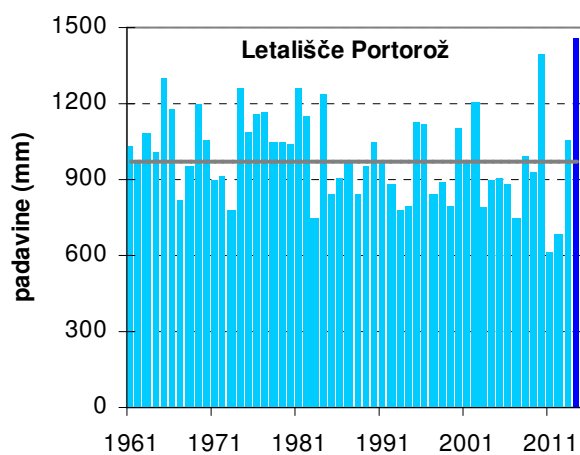
Podobno kakor pri temperaturi zraka smo tudi pri višini padavin zabeležili nekaj izjemnih mesecev. V večjem delu države so bili zelo mokri januar, februar in september (sliki 7 in 8). Ponekod je bilo veliko moče tudi v poletnih mesecih in novembra. Znatno padavinski primanjkljaj smo na državni ravni beležili le marca. Povsod po Sloveniji je bila letna višina padavin daleč nad dolgoletnim povprečjem, ponekod celo najvišja v obdobju 1961–2014 (slike 9–11). V nekaterih predelih ob zahodni in južni meji je višina padavin za več kot polovico preseгла dolgoletno povprečje. Največ padavin, tudi nad 4000 mm, je bilo v Zgornjem Posočju, več kot 3000 mm pa je padlo tudi marsikje drugje na alpsko-dinarski gorski pregradi. Po doslej zbranih in digitaliziranih arhivskih meteoroloških podatkih ocenjujemo, da je bilo leto 2014 na ravni Slovenije najbolj namočeno po rekordno mokrem letu 1937. Po letu 1961, ko imamo na voljo zanesljive meteorološke podatke, je bilo podobno namočeno le leto 1965 (slika 12, preglednica 2).

Slika 7. Mesečna višina padavin leta 2014, dolgoletno povprečje 1981–2010 in najvišja mesečna višina padavin od leta 1961 na dveh meteoroloških postajah na zahodu Slovenije

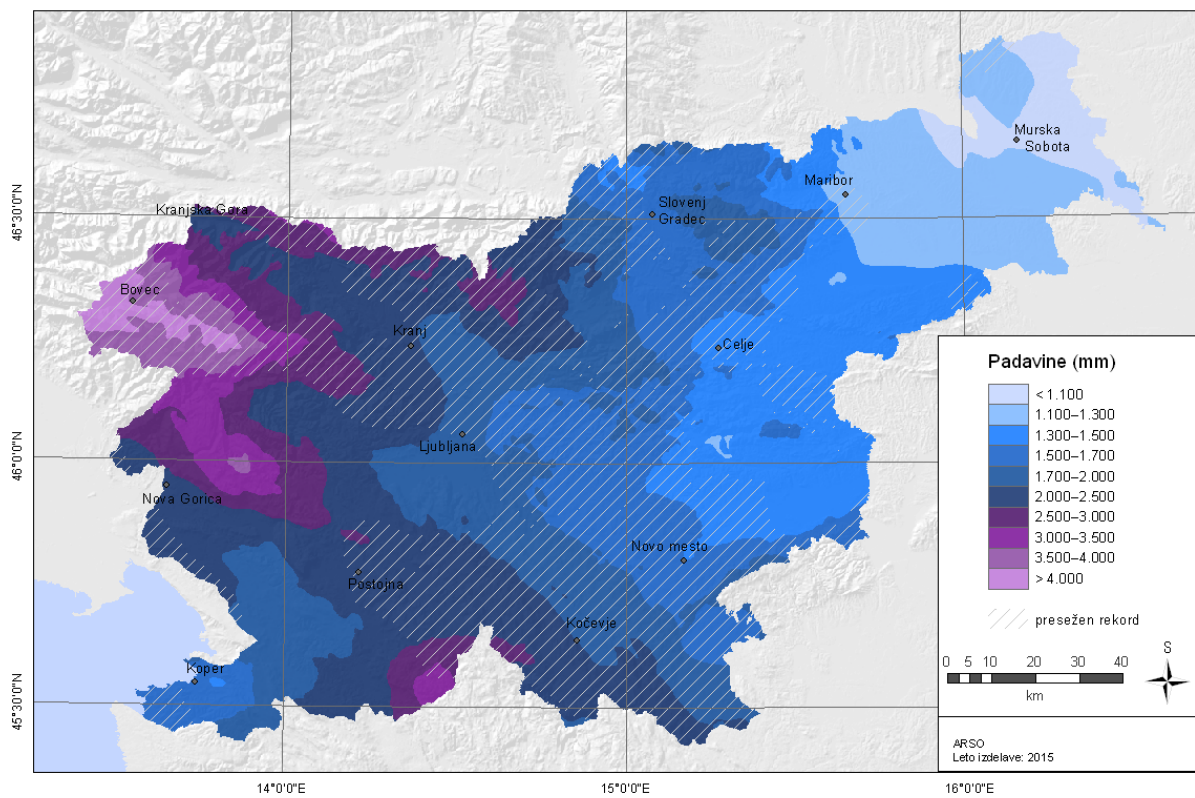

Slika 8. Mesečna višina padavin leta 2014, dolgoletno povprečje 1981–2010 in najvišja mesečna višina padavin od leta 1961 na meteoroloških postajah v osrednjem in vzhodnem delu Slovenije

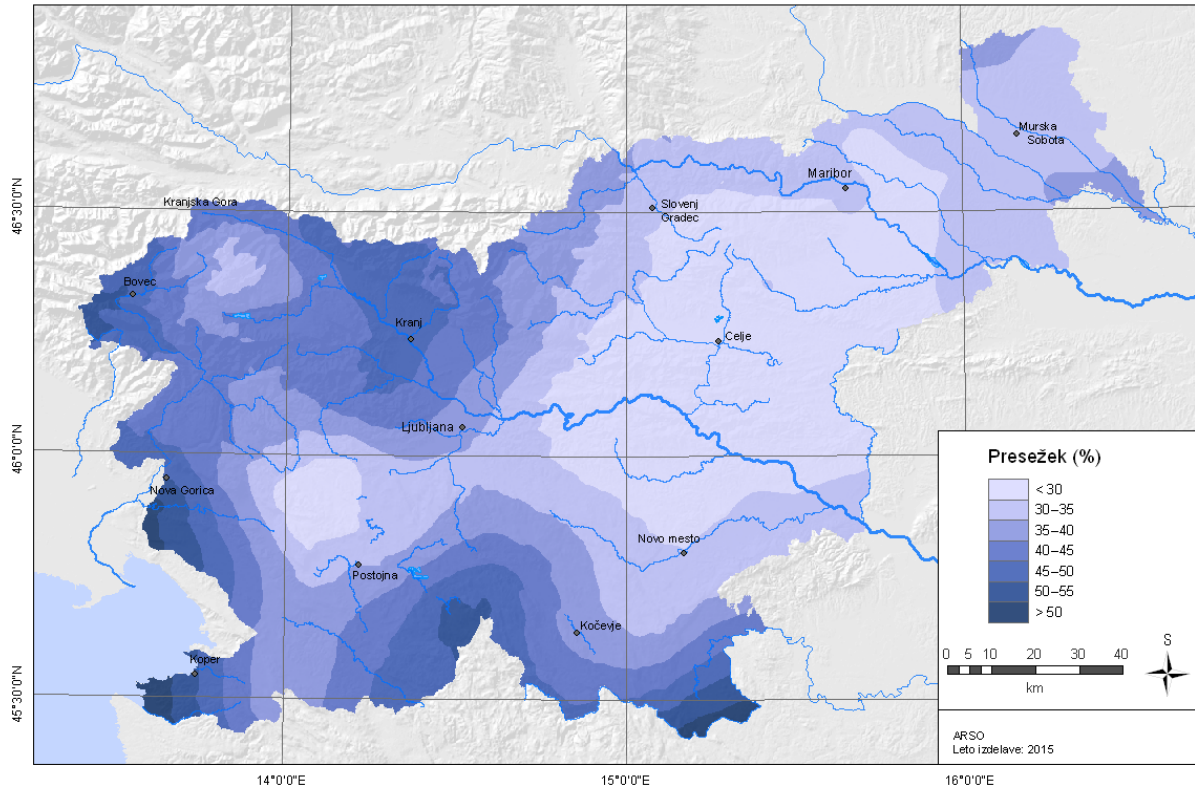

Slika 9. Letna višina padavin v obdobju 1961–2014 na izbranih meteoroloških postajah

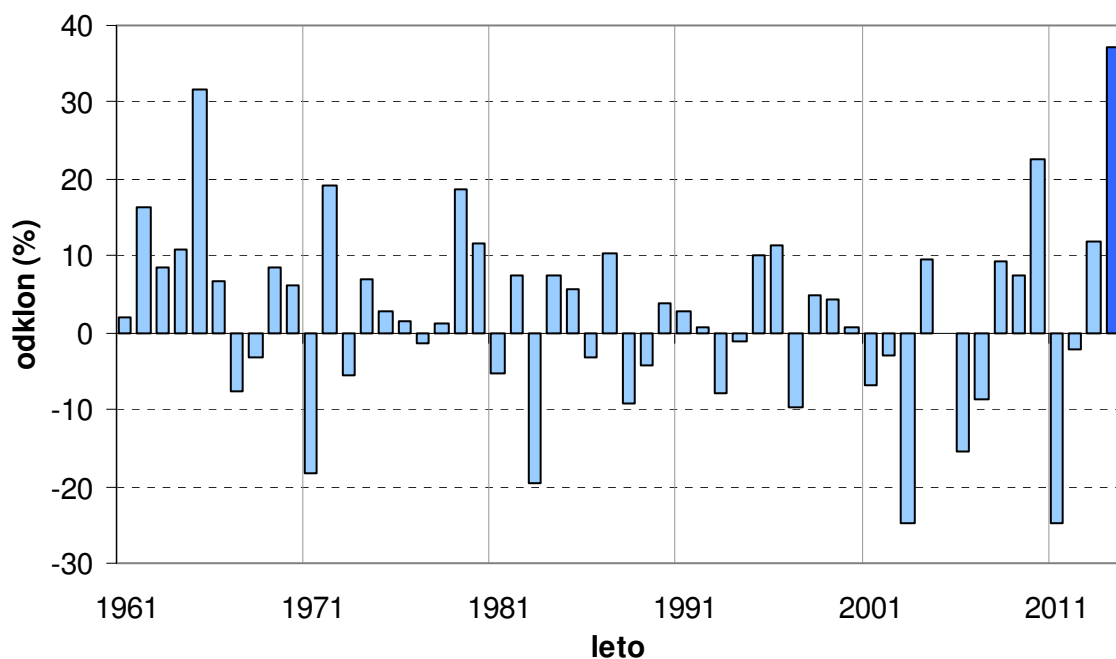

Slika 10. Višina padavin leta 2014 na podlagi meritev opazovalnih meteoroloških postaj. S poševnimi črtami je označeno območje z rekordno letno višino padavin v obdobju 1961–2014.

Slika 11. Odklon višine padavin leta 2014 glede na obdobje 1981–2010 na podlagi meritev opazovalnih meteoroloških postaj

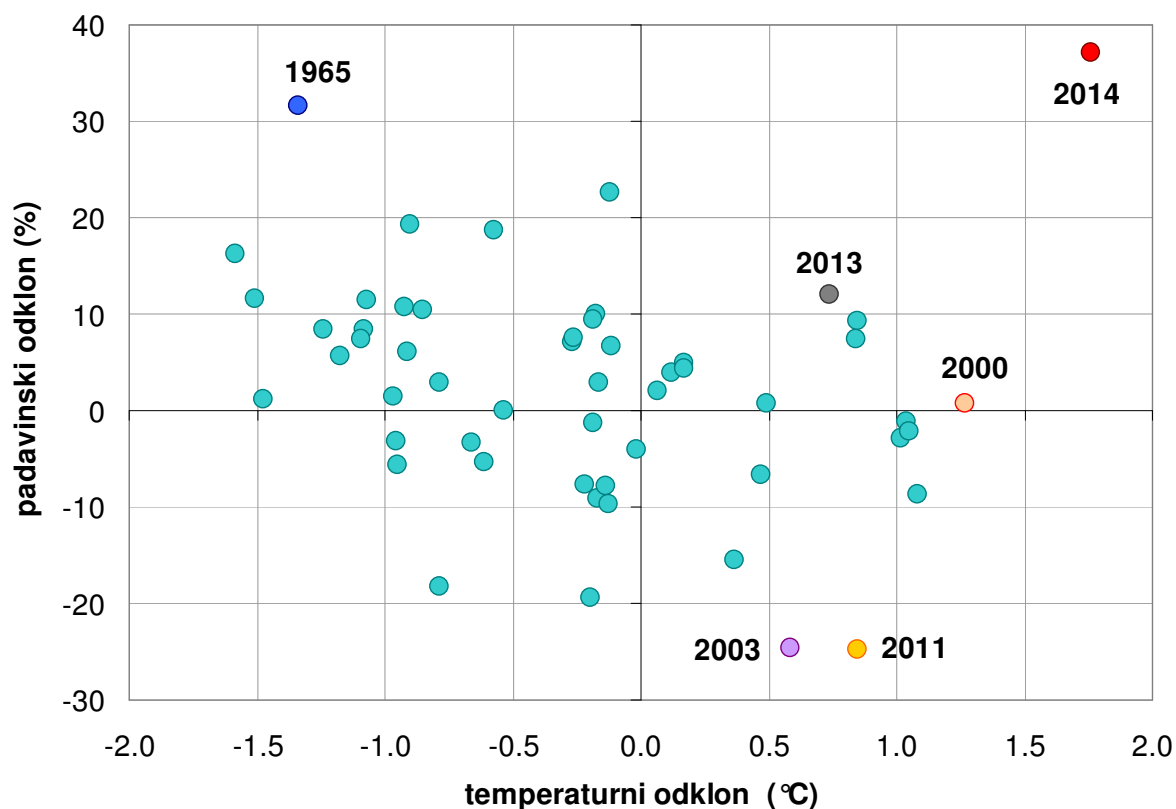

Slika 12. Časovni potek povprečnega relativnega odklona letne višine padavin (%) v Sloveniji glede na povprečje obdobja 1981–2010

Preglednica 2. Lestvica najbolj in najmanj namočenih let v Sloveniji v obdobju 1961–2014. Podan je relativni odklon (v %) glede na povprečje obdobja 1981–2010.

Uvrstitev	Leto	Odklon (%)
1	2014	37
2	1965	32
3	2010	23
4	1972	19
5	1979	19
...	...	...
50	2006	-16
51	1971	-18
52	1983	-19
53	2003	-25
54	2011	-25

Po temperaturi zraka in višini padavin je bilo letošnje leto v primerjavi z ostalimi v obdobju od leta 1961 zares nenavadno (slika 13), saj je izjemno odstopalo po obeh podnebnih spremenljivkah. Glede na lansko leto je bilo letos bistveno topleje in bistveno bolj mokro. Najbolj namočeno leto v obdobju 1961–2013 (leto 1965) je bilo izrazito hladno, najtoplejših nekaj let pa je bilo normalno namočenih. V prejšnjem najtoplejšem letu, letu 2000, je bilo poletje po temperaturi zraka prav tako neizstopajoče kakor letos. Leto 2003, ki smo si ga najbolj zapomnili po rekordno vročem poletju, pa je bilo v ostalih letnih časih običajno toplo ali celo prehladno glede na dolgoletno povprečje – skorajda zrcalna slika letošnjega leta.

Slika 13. Razsevni grafikon temperaturnega in padavinskega odklona na državni ravni po letih, v obdobju 1961–2014. Leto 2014 je daleč najbolj izstopajoče v tem obdobju.

Vira:

1. Meteorološki arhiv Agencije RS za okolje
2. Homogenizirani časovni nizi podnebnih spremenljivk na širšem alpskem območju v okviru projekta HISTALP: <http://www.zamg.ac.at/histalp/>

Pripravil: Oddelek za klimatologijo